

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **S.**, so sídlom M., IČO: X., zastúpenej: *Mgr. M., advokát, so sídlom Š.*, proti žalovanej: **Mgr. E.**, zamestnankyňa Športového gymnázia, K., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej – „Nepripustenie fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov na S. k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok zo dňa 30.5.2011“, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 13 S 72/2011-35, z 29. novembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/72/2011-35 z 29. novembra 2011 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením, sp. zn. 13 S 72/2011, z 29. novembra 2011 Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zastavil konanie o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej – nepripustenie fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok dňa 30. mája 2011.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že predsedníčka školskej maturitnej komisie na S., M., ktorá bola vymenovaná podľa § 80 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (rozumej

žalovaná – poznámka odvolacieho súdu), vypracovala „Správu z ÚFIČ MS zo dňa 30. mája 2011“, v ktorej uviedla zistené nedostatky z kontroly pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky, ktoré mali vykonať na uvedenej škole fyzické osoby štúdia jednotlivých predmetov v dňoch 30. mája 2011 až 3. júna 2011. Táto kompetencia vyplýva pre predsedníčku školskej maturitnej komisie z ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a) školského zákona. Pri kontrole pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky prihliadla aj na skutočnosť, že žalobca nesplnil opatrenia a záväzné pokyny prijaté na základe výsledkov inšpekčnej činnosti, ktoré u neho vykonala v januári až februári 2011 Štátna školská inšpekcia, Školské inšpekčné centrum Trenčín. Opatrenia a zistené pokyny z inšpekčnej činnosti sa týkali fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov, ktorí sa u žalobcu prihlásili na vykonanie maturitnej skúšky. Predsedníčka školskej maturitnej komisie zistila, že uchádzači štúdia jednotlivých predmetov nesplnili podmienky na vykonanie internej časti maturitnej skúšky, pretože nevykonali komisionálne skúšky z druhého cudzieho jazyka, ktorý mala škola zahrnúť v učebnom pláne ŠkVP pre študijný odbor 6341-6 „škola podnikania“ a niektorým chýbali protokoly aj z iných skúšok. Na základe týchto zistení predsedníčka školskej maturitnej komisie zastavila vykonanie maturitnej skúšky všetkým uchádzačom jednotlivých predmetov. Podľa názoru krajského súdu v danej veci neboli splnené podmienky na konanie o žalobe žalobkyne. Žaloba smeruje proti správe, ktorá je výsledkom kontroly pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky, ktorú vypracovala predsedníčka maturitnej komisie podľa § 82 ods. 1 písm. a) a d) školského zákona. Táto „Správa...“ nie je rozhodnutím, ktoré by bolo vydané v správnom konaní podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok). Zistenia z kontroly pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky, aj keď boli zhrnuté v písomnej správe, nie je možné považovať za správne rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 3 O.s.p.). Zistenia o pripravenosti a organizácii maturitnej skúšky vo forme „Správy“ nemôžu byť predmetom preskúmania súdom, a preto krajský súd konanie zastavil za použitia § 250d ods. 3 O.s.p. Krajský súd tiež uviedol, že na podanie žaloby podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. by boli aktívne legitimované fyzické osoby štúdia jednotlivých predmetov, ak by preukázali splnenie všetkých podmienok na vykonanie ústnej časti internej maturitnej skúšky a o nevykonaní maturitnej skúšky by bolo rozhodnuté v správnom konaní príslušným správnym orgánom. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 246c O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie žalobkyňa, žiadajúc, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie žalobkyňa odôvodnila tak, že krajský súd okrem toho, že nesprávne vec právne posúdil a nesprávne rozhodol, sa tiež nedostatočne zaoberal odôvodnením svojho rozhodnutia. Krajský súd podľa žalobkyne neuviedol ani jeden relevantný myšlienkový postup, prečo konanie zastavil a prečo napadnuté rozhodnutie nepovažuje za rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia fyzických alebo právnických osôb. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie publikované pod R 196/2001 a uviedla, že konanie žalovanej, konanie a rozhodovanie predsedníčky školskej maturitnej komisie, je špecifickým konaním, nemajúcim snáď v našom právnom poriadku obdobu. Otázkou podľa žalobkyne ostáva, či takéto rozhodnutie, postup žalovanej je možný. Žalobkyňa poukázala na absurdnú skutočnosť, že v prípade, ak podľa názoru súdu nie je napadnuté rozhodnutie, postup preskúmateľný súdom, nie je konanie žalovanej preskúmateľné žiadnym orgánom, nakoľko zákon ani iný predpis neumožňuje takýto postup, ani prokuratúra Slovenskej republiky nemôže takéto konanie preveriť. Podľa žalobkyne napadnuté rozhodnutie a postup majú povahu správneho rozhodnutia. Žalobkyňa je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je „ďalším rozhodnutím“, ako to má na mysli § 244 ods. 3 O.s.p.. Krajský súd podľa žalobkyne nebral do úvahy skutočnosť, že prípadné konanie o nevykonaní maturitnej skúšky sa nespravuje správnym poriadkom, nakoľko správny poriadok sa na konania podľa predpisov upravujúcich ukončovanie stredoškolského štúdia nevzťahuje. Tieto predpisy poznajú len možnosť zrušenia maturitných skúšok ministrom školstva. Žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie sa dotýka práv a povinností žalobkyne i uchádzačov štúdia jednotlivých predmetov, žalobkyňa bola ukrátená na svojich právach, a síce, že uchádzačom štúdia jednotlivých predmetov nebolo umožnené vykonať maturitnú skúšku, žalobkyňi vznikajú s neúspešnou maturitnou skúškou náklady a povinnosť (i morálna) zabezpečiť vykonanie maturitnej skúšky. Žalobkyňa takisto namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu, nakoľko nie je jasné, z akých dôvodov presne krajský súd konanie zastavil.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“)) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu na základe včas podaného a inak procesne riadneho odvolania, súc viazaný jeho rozsahom a dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.).

Na prejednanie odvolania Najvyšší súd nenariadil pojednávanie v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov – druhá hlava piatej časti O.s.p.) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Posúdiac návrh na začatie konania podaný žalobkyňou podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.), najmä so zreteľom na žalobný petit, ktorým žiadala zrušiť rozhodnutie žalovanej, odvolací súd vyhodnotil toto podanie ako žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia (ako bolo nakoniec aj označené) podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Všeobecné vymedzenie predmetu konania podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. ustanovuje § 244 ods. 3, podľa ktorého musí ísť o také rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Ďalšími podmienkami súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na základe žaloby je, že osoba, ktorá sa žalobou domáha súdnej ochrany, musela byť rozhodnutím na svojich právach ukrátená (§ 247 ods. 1 O.s.p.), musí ísť o právoplatné rozhodnutie správneho orgánu po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú,

ibaže takých niet (§ 247 ods. 2 a 3 O.s.p.) a napokon napadnuté rozhodnutie nesmie spadať pod niektorý z prípadov, ktorých preskúmanie je zákonom vylúčené (§ 248 O.s.p.).

Rozhodnutie orgánu verejnej správy preskúmané v správnom súdnictve v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je svojou povahou individuálnym správnym aktom, ktorým sa konkrétnemu adresátovi autoritatívne určil obsah jeho verejných subjektívnych práv a povinností tak, že takýmto určením bol vo svojom právnom postavení subjektívne dotknutý. Takéto rozhodnutie ani nemuselo byť vydané procesným postupom, na ktorý by sa výslovne alebo aspoň subsidiárne vzťahoval zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), a v zásade ani nemusí mať formálne náležitosti rozhodnutia podľa § 47 Správneho poriadku. Ochrana poskytovaná správnym súdnictvom by bola iba iluzórnou, keby sám orgán verejnej správy tým, že svoje rozhodnutie prípadne vydá bez formálnych náležitostí zodpovedajúcich správneho poriadku, vedel dosiahnuť, že proti takémuto rozhodnutiu sa ukrátená fyzická alebo právnická osoba nebude vedieť domôcť ochrany pred súdom, ktorá je garantovaná v článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Preto sa za spôsobilý predmet súdneho prieskumu považujú aj povolenia alebo aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy ako právno-aplikačné akty správnych orgánov uvedené v ustanovení § 3 ods. 7 Správneho poriadku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Sžf 31/2011 z 25. 8. 2011).

Podľa Najvyššieho súdu je nutné pojem rozhodnutia na účely možnosti jeho preskúmania v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. vykladať predovšetkým materiálne, t. j. podľa toho, či z obsahu aktu orgánu verejnej správy vyplýva, že ide o rozhodnutie vo vyššie naznačených intenciách, a či by vyhovením žalobe – ktorým je v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. vždy zrušenie napadnutého rozhodnutia – bola poskytnutá efektívna ochrana dotknutému subjektívnemu právu žalobcu.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa v podanej žalobe označila ako napadnuté rozhodnutie správneho orgánu (čo je aj nutnou náležitosťou žaloby podľa § 249 ods. 2 O.s.p.) rozhodnutie „*Mgr. E. – predsedu školskej maturitnej komisie a to Nepripustenie fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok zo dňa 30.5.2011*“, ktoré bolo doručené žalobkyni dňa 31. 5. 2011. Petitom žaloby sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovanej „*a to Nepripustenie*

fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov na S. k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok zo dňa 30.5.2011“.

Na výzvu krajského súdu z 20.10.2011, aby žalobkyňa doručila súdu napadnuté rozhodnutie, boli predložené podaním z 28.10.2011 jednak písomnosť podpísaná žalovanou a označená ako „*Nepripustenie fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov na S. k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok*“ datovaná dňom 30. 5. 2011, a jednak písomnosť podpísaná žalovanou a označená ako „*SPRÁVA ÚFIC MS ZO DŇA 30.5.2011*“. Obe tieto písomnosti boli pripojené žalobkyňou už k žalobe.

Na základe posúdenia žaloby podľa jej obsahu odvolací súd považuje za nepochybné, že žalobkyňa napádala svojou žalobou ako rozhodnutie žalovanej písomnosť datovanú 30.5.2011, adresovanú zriaďovateľke žalobkyne a označenú ako „*Nepripustenie fyzických osôb štúdia jednotlivých predmetov na S. k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitných skúšok*“. Keď žalobkyňa na strane 1 žaloby z ňou napadnutého rozhodnutia cituje, uvádza časť vety, podľa ktorej žalovaná „*neumožnila fyzickým osobám štúdia jednotlivých predmetov, ktorí nesplnili podmienky jej vykonania, vykonanie ústnej formy maturitnej skúšky v dňoch 30.5.-3.6.2011*“, čo zodpovedá vete z druhého odseku uvedenej písomnosti žalovanej, i keď s mierne pozmeneným slovosledom. Nebolo preto správne, ak krajský súd na viacerých miestach odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza, že žaloba smeruje proti správe, ktorá je výsledkom kontroly pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky, ktorú vypracovala žalovaná ako predsedníčka maturitnej komisie. Tento dokument, označený ako „*SPRÁVA Z ÚFIC MS ZO DŇA 30.5.2011*“, zjavne nebol súčasťou tej písomnosti žalovanej, ktorú žalobkyňa označila ako napadnuté rozhodnutie a ktorú aj žiadala zrušiť v žalobnom petite.

Žalobkyňa sa v prejednávanvej veci domáha svojou žalobou zrušenia písomnosti, ktorou žalovaná oznámila zriaďovateľke žalobkyne, že bola dňa 15.5.2011 menovaná prednostom Krajského školského úradu v Trenčíne do funkcie predsedníčky školskej maturitnej komisie pre maturitné skúšky prebiehajúce na žalobkyňu na obdobie od 1.3.2011 do 28.2.2012. Ďalej žalovaná oznámila žalobkyňu, že na základe zistení Školského inšpekčného centra Trenčín a žalovanou vykonanej kontroly pripravenosti a organizácie maturitnej skúšky žalovaná neumožnila vykonanie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky v dňoch 30.5. až 3.6.2011 fyzickým osobám štúdia jednotlivých predmetov, ktorí nesplnili podmienky jej vykonania. Zriaďovateľke žalobkyne bola táto písomnosť doručená dňa 31.5.2011.

To, čo žalobkyňa svojou žalobou napáda a žiada zrušiť, je svojou povahou list – oznámenie žalovanej žalobkyni o „neumožnení“ vykonania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky bližšie neurčeným fyzickým osobám, ktoré nespĺnili podmienky jej vykonania. Postup žalovanej, ktorým sa toto „neumožnenie“ realizovalo, vyplýva zo Správy priloženej k žalobe, v ktorej žalovaná uviedla o udalostiach dňa 30.5.2011: *„Po dohode s prednostom KŠÚ a ŠŠI som zvolala školskú maturitnú komisiu (ŠMK) a vedenie školy. Pani zriaďovateľka sa na stretnutie nedostavila. Zasadnutie ŠMK sa konalo asi o 14,00 hod. za prítomnosti riaditeľky školy, právneho zástupcu školy a ŠŠI. Všetkých zúčastnených som informovala so zistenými nedostatkami v predloženej dokumentácii osôb ŠJP. (...) Nevykonaním komisionálnej skúšky z 2. cudzieho jazyka uchádzači ŠPJ nespĺnili podmienku na to, aby mohli konať internú časť maturitnej skúšky. Na základe týchto zistených skutočností som dňa 30.5.2011 zastavila konanie ÚFIČ MŠ všetkým 158 uchádzačom ŠJP. Pani riaditeľku aj pani zriaďovateľku, ktorú som tiež informovala o rozhodnutí ŠMK, som požiadala, aby informovali o rozhodnutí ŠMK všetkých uchádzačov ŠJP. (...) Písomné vyjadrenie k neumožneniu konať ÚFIČ MS uchádzačom ŠJP som dňa 31.5.2011 odovzdala pani zriaďovateľke C. aj pani riaditeľke R.“*

Odvolačiaci súd posúdil, že písomnosť, ktorú žalobkyňa žiada zrušiť, nemá povahu rozhodnutia, ktoré by bolo spôsobilým predmetom prieskumu správneho súdu na základe žaloby v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Tejto písomnosti chýba autoritatívnosť určenia obsahu konkrétnych verejných subjektívnych práv a povinností žalobkyne; žalovaná listom len dodatočne oznamuje svoj postup spočívajúci v neumožnení vykonania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky bližšie neurčeným fyzickým osobám. Samotný list žalobkyne nepredstavoval vrchnostenský akt aplikácie práva s nepriaznivým dosahom na právne postavenie žalovanej, ale notifikáciu uskutočneného zásahu, ktorým žalobkyňa prípadne mohla byť dotknutá. Konanie žalovanej, ktoré mohlo žalobkyňu zasiahnuť, malo povahu faktickej aktivity, činnosti, ktorej výsledok nebol pretavený do podoby rozhodnutia na účely druhej hlavy piatej časti O.s.p. V tejto súvislosti možno dodať, že žalobkyňa, podľa názoru odvolacieho súdu, nie celkom jasne a konkrétne uviedla, na akých právach bola konaním žalovanej ukrátená – v žalobe tvrdí, že bolo porušené právo žalobkyne a jej študentov na právnu istotu a rovnosť všetkých pred zákonom.

Pokiaľ ide o pojem „ďalšie rozhodnutia“ v § 244 ods. 3 vete prvej O.s.p., pod ktorý podľa žalobkyne spadá aj „rozhodnutie“ žalovanej, týmto pojmom zákonodarca rozšíril

množinu preskúmaných rozhodnutí (okrem rozhodnutí vydaných v správnom konaní), za podmienky, že zakladajú, menia alebo zrušujú práva a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť tieto práva a povinnosti priamo dotknuté. Túto podmienku, ktorá je výrazom autoritatívnosti a konkrétosti rozhodnutia, však list žalovanej, označený žalobkyňou ako napadnuté rozhodnutie, nespĺňa.

Účelom správneho súdnictva je ochrana subjektívnych práv fyzických osôb a právnických osôb pred neprimeranou či svojvoľnou činnosťou správnych orgánov. Táto ochrana, ako každá súdna ochrana, má byť poskytovaná tak, aby bola efektívna.

Právna úprava správneho súdnictva na rozdiel od konania v občianskoprávných veciach ustanovuje rigoróznú úpravu jednotlivých úkonov a druhov konaní.

Z ustanovení § 250j O.s.p., upravujúcich spôsob rozhodovania správneho súdu v prvom stupni, vyplýva, že súd buď žalobu zamietne, a to vtedy, ak rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom (ods. 1), alebo napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zruší a vec vráti správnenému orgánu na ďalšieho konanie, v prípadoch taxatívne ustanovených zákonom (ods. 2 a 3), výnimočne vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 O.s.p. môže súd rozhodnúť vo veci samej (§ 250j ods. 5 O.s.p.). Iným spôsobom správny súd v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. nemôže meritórne rozhodnúť.

Vyhovením žalobe žalobkyne by mohlo byť iba „zrušenie“ listu žalovanej oznamujúceho, že žalovaná nepripustila viaceré fyzické osoby k vykonaniu ústnej časti internej formy maturitnej skúšky. Takýmto rozsudkom by sa žalobkyni neposkytla žiadna účinná ochrana, keďže „zrušenie“ oznámenia zásahu žalovanej by sa samotného zásahu spočívajúceho v nepripustení osôb k maturitnej skúške, ktorý tomuto oznámeniu predchádzal, nijako nedotklo. V správnom súdnictve sa nerozhoduje o žalobách preto, aby bola pre žalobcu výrokom rozsudku učená len morálna satisfakcia spočívajúca v potvrdení, že konanie správneho orgánu bolo prípadne nezákonné. Na základe uvedeného sa žalobkyňa zvoleným právnym prostriedkom domáhala súdnej ochrany právne neúčinným spôsobom a bezúčelne.

To však, samozrejme, neznamená, že „konanie žalovanej nie je preskúmateľné žiadnym orgánom“, ako sa obáva žalobkyňa vo svojom odvolaní. V správnom súdnictve je preskúmateľné i také konanie či nekonanie správnych orgánov, ktoré nemá charakter

rozhodnutia preskúmaného podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Prostriedky, ktorými sa tento súdny prieskum a jeho jednotlivé druhy iniciujú, však majú inú povahu a obsah a riadia sa čiastočne odlišnými procesnými pravidlami než žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu.

Podľa § 244 ods. 5 vety prvej O.s.p. súdy v správnom súdnictve konajú aj o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zakotvuje piata hlava piatej časti O.s.p. (§ 250v).

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Súdne konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý by vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy. Občiansky súdny poriadok pojem „zásah“ nedefinuje; jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z ustanovenia § 250v ods. 1 však vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný, resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, pokyne, prípadne nečinnosti. Cieľom ochrany podľa § 250v O.s.p. je ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Procesná náročnosť konaní v správnom súdnictve je vyvažovaná tým, že vo väčšine prípadov zákon vyžaduje povinné zastúpenie žalobcu advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; povinné

zastúpenie advokátom sa s taxatívne určenými výnimkami vyžaduje v konaní podľa druhej, štvrtej i piatej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250a, § 250t ods. 8, § 250v ods. 8 O.s.p.).

Odvolaací súd poznamenáva, že nie je jeho úlohou interpretovať v správnom súdnictve každý návrh na začatie konania tak, aby bol navrhovateľ v konečnom dôsledku úspešný. Posúdiac návrh na začatie konania podaný žalobkyňou podľa jeho obsahu, ako aj podľa opakovane prejavenej vôle žalobkyne považovať toto podanie za žalobu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., správny súd (ani krajský súd, ani Najvyšší súd) nemohol vyhodnotiť žalobu žalobkyne ako návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p. predmet súdneho konania určuje žalobca; v správnom súdnictve s povinným zastúpením advokátom sa pritom očakáva kvalifikovanosť tohto určenia spojená s výberom vhodného druhu konania v rámci správneho súdnictva. Súd nemôže prekročiť petit žaloby (§ 153 ods. 2 O.s.p.) a keď žalobkyňa žiadala zrušiť „rozhodnutie“, súd nebol oprávnený, aby žalovanej uložil povinnosti v zmysle § 250v ods. 4 O.s.p. Pre doplnenie odvolaací súd uvádza, že i v prípade, keby sa žalobkyňa svojou žalobou domáhala namiesto zrušenia listu žalovanej ochrany pred nezákonným zásahom spočívajúcim v nepripustení osôb k vykonaniu ústnej formy internej časti maturitnej skúšky, musel by súd konanie zastaviť pre oneskorenosť podania návrhu (§ 250v ods. 3 druhá veta v spojení s § 250d ods. 3 a ods. 8 O.s.p.).

Konanie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je konaním so zákonom limitovaným predmetom (preskúmava sa v ňom vždy rozhodnutie a postup správneho orgánu) a pretože žalobkyňa označila ako napadnuté rozhodnutie správneho orgánu list, ktorý povahu rozhodnutia nemá, nie je splnená podmienka konania, aby konanie malo spôsobilý predmet zodpovedajúci zákonnej úprave. Nedostatok tejto podmienky je neodstrániteľný, preto bol daný dôvod na zastavenie konania podľa § 104 ods. 1 prvej vety v spojení s § 247 ods. 1 O.s.p. Krajský súd síce konanie zastavil v dôsledku aplikácie nesprávneho procesnoprávneho ustanovenia (§ 250d ods. 3 O.s.p.), to však samo nemalo vplyv na vecnú správnosť výroku napadnutého uznesenia. Neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, o aký ide v tejto veci, by musel viesť k zastaveniu konania v ktoromkoľvek štádiu (§ 103 O.s.p.). Konanie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. sa s poukazom na § 250d ods. 3 O.s.p. zastavuje preto, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, vtedy, ak sa žalobou síce napáda rozhodnutie (čo nie je prípad prejednávanej veci), avšak také, ktoré vylučuje zo súdneho prieskumu zákon. Ak žaloba smeruje proti aktu správneho orgánu, ktorý ani charakter rozhodnutia nemá, tým skôr (argumentum a minori ad

maius) treba konanie o nej zastaviť. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 prvou vetou O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ich náhradu nežiadala priznať a v odvolacom konaní jej žiadne trovy ani nevznikli.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave 18. apríla 2012

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková